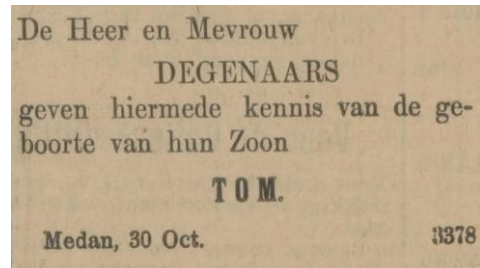

Tom Degenaars

Thomas (Tom) Degenaars werd geboren op 30 oktober 1921 in Medan, NOI. Hij was de zoon van Thomas Degenaars en Trijntje Wilhelmina Fortuin. Zijn ouders trouwden in 1920 in Singapore. Tom had een zusje Helene Wilhelmina (Lenny) (1923) en een broertje Robert (Rob) (1925). Zijn vader werkte bij Handelsvereniging Amsterdam HVA in Medan.

Tussen 1934 en 1937 woonde het gezin in Den Haag. In januari 1937 verhuisden ze weer naar Medan. Tom en Rob zeilden bij de Deli Jacht Club in Medan. Ze wilden met aantal jongens van de DJC graag zeeverkenner worden, maar zeeverkennersgroep 5 in Medan was gestopt omdat er geen scouts meer waren, maar wel leiders. Op hun initiatief maakte de groep in 1937 een doorstart en de Jacht Club ondersteunde de groep met leiding en materiaal. Schipper Bosch ging met verlof naar Nederland waardoor er geen leiding meer was. Vader Thomas raakte daarom bij de groep betrokken als schipper. Hij werd in 1937 ook bestuurslid van de afdeling Medan en vertegenwoordigde in het afdelingsbestuur de zeeverkenners. Tom werd later ook roverscout. Hij ging naar een protestantse lagere school in Medan en daarna naar de HBS. Tom was geïnteresseerd in techniek en kon goed leren. Toen hij in 1939 zijn dienstplicht vervulde werd hij één van de jongste korporaals binnen het KNIL.

In 1940 ging hij naar de Technische Hogeschool in Bandung maar moest zijn studie vanwege het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog staken. Hij werd in Bandung krijgsgevangen genomen en geïnterneerd in Kamp Baros 5 in Tjimahi, dit kamp werd ook wel Kale Koppen Kamp genoemd. Tom was hier voortrekker van de Kale Koppen Kamp stam. Deze stam bestond van juli 1942 tot november 1942. Er waren 50 leden. De leiding berustte bij Hoofdcommissaris Van der Gugten en Oubaas Wassenburg uit Bandung, terwijl bekende promotors Districtscommissaris Tober, Groepsleider Pastoor Neyens, Oubaas Louis van Waardenburg, Akela Jan Wijna en van Brakel en vele andere bekenden uit Batavia en Bandung waren. De stam eindigde november 1942.

Tom werd vervolgens tewerkgesteld op de Koraaleilanden en kwam terecht in het Julianakamp in Amahai, Zuid Ceram. Dit kamp werd zo genoemd omdat de Jappen de

krijgsgevangenen op 30 april 1943 aan land zetten. Hier ontstond de Wilhelminastam op 31 augustus, 6 ploegen werden gevormd. Alles moest geheim gedaan worden. Einde oktober 1943 werd het kamp opgeheven en de krijgsgevangenen overgebracht naar het eiland Haroekoe, een afbeulcamp waar 20% overleed. De gevangenen die te ziek waren gingen met het ziekentransport naar Bali maar hun schip werd getorpedeerd waarbij Oubaas Vros omkwam, de Oubaas op Amahai.

De omzwervingen brachten hem vervolgens naar kamp Liang op Ambon. Een dozijn kerels raapte de moed bijeen om hun gedachten op iets anders te concentreren dan op honger en wat daarmee verband hield. De toestanden waren hier slecht, doch de stambijeenkomsten waren lichtpunten, ondanks dat zij in volslagen duisternis gehouden moesten worden. Zijn avonturen worden beschreven in het boekje *Achter Kawat en Gedek*, over Scouting tijdens de Japanse bezetting, dat de NPV na de oorlog uitgaf.

Ondanks de ontberingen tijdens zijn krijgsgevangenschap, was Tom in staat zijn kwelgeesten te vergeven. Een lichtpuntje in deze tijd waren volgens hem de verschillende scoutingactiviteiten tijdens zijn gevangenschap.

Zijn vader werd krijgsgevangen genomen op Sumatra en geïnterneerd. Hij ging op transport met de Harugiku Maru om tewerkgesteld te worden aan de Pakan Baru spoorlijn. Hij kwam om toen het schip op 26 juni 1944 werd getorpedeerd.

Broer Rob kwam terecht in diverse burgerkampen op Sumatra, waaronder Unie-Kampong in Belawan, Sint Jozefschool in Medan en het mannenkamp Belawan Estate. Hij volgde hier illegaal onderwijs en haalde zijn eindexamen. Zijn zus Lenny werd, waarschijnlijk samen met hun moeder, onder andere in het vrouwenkamp Poelau Brajan gevangen gehouden en later in Aek Pamienke. Zij maakte potloodtekeningen met haar ervaringen in het kamp als thema. Een aantal persoonlijke documenten van Rob en zijn zus Lenny uit de kamptijd zijn bewaard gebleven.

In 1945 kon hij weer bij zijn familie terugkeren en hoorde dat zijn vader omgekomen was. In 1946 kwam het gezin Degenaars terug naar Nederland en rondde hij de technische studie weg- en waterbouwkunde in drie jaar tijd aan de Technische Hogeschool Delft af. Hij werkte daarna voor de Noorse spoorwegen en als managementadviseur van de Verenigde Naties in Zaïre en andere Afrikaanse landen. Hij trouwde met Ingeborg Erika Bijnevelt.

Tijdens zijn gevangenschap tijdens de oorlog was hij in aanraking gekomen met de theosofie en de daarmee verwante Vrij-katholieke Kerk (VVK). Na de oorlog raakte hij bij dit kerkgenootschap betrokken en werd in 1955 tot priester hiervan gewijd. Van 1967 tot 1971 was hij vicaris-generaal voor Noorwegen en van 1978 tot 1979 voor Indonesië.

Hij overleed op 14 juni 2005 in Arnhem.

Meer informatie

[Registratie Thomas Degenaars & Trijntje Wilhelmina Fortuin & Tom Degenaars & Helène Wilhelmina Degenaars & Robert Degenaars in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven Deli courant » 30 nov 1937 - Art. 6 | Delpher](#)
[De Telegraaf » 29 okt 1920 - Art. 205 | Delpher](#)

[Deli courant » 31 okt 1921 - Art. 4 | Delpher](#)

[De Sumatra post » 03 apr 1923 - Art. 38 | Delpher](#)

[De Sumatra post » 04 mei 1925 - Art. 148 | Delpher](#)

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Kalekoppenkamp](#)

[Amahei \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Palao \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Liang \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)

[Thomas "Tom" Degenaaars \(1921-2005\) » Stamboom Den Elzen - Bollenstreek » Genealogie](#)

[Online](#)

[Tom Degenaaars - Wikipedia](#)

[2005 Summer Newsletter.doc.pdf](#)

[Persoonskaart](#)

[VerzetsMuseum | Details](#)

[Beeldbank](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.